

Tema 1: Studieförberedelse i generell betydelse

Scrolla till höger för att hitta fler kolumner. Lägg till anteckning med '+'-tecknet

01. Teknik/ingenjör (Ma3-4)

- ⇄ Ingenjörsutbildningar kräver ämnesspecifika förkunskaper och behörigheter. Vi ser dock inte ett behov av att införa mer grundläggande behörighet. Möjligen mer ämnesspecifik behörighet, tex matte 4 för högskoleingenjörer och matte 5 för civilingenjörer.
-

- ⇄ Gymnasiearbetet är viktigt som förberedelse men det behöver vara rätt utfört men regelbunden handledning, återkoppling. Rätt utfört tränar eleverna i att hantera öppna frågeställningar, utvecklings- och forskningsmetodik och vetenskapligt skrivande. Vi ser gärna att eleverna får ordentligt återkoppling. Graderade kan vara ett verktyg för detta.
-

- ⇄ Fördjupning eller konsolidering?
Bra fördjupning är också konsolidering. När elever använder algebra, derivator och integraler i modellering och större problem befäster de samtidigt sina grundkunskaper. Men får inte snuttifieras. Och det är stor spridning vilket tyder på att det inte fungerar.

Matematik 5 är ett bra exempel: kursen är relativt liten men innehåller bland annat differentialekvationer, bevis, diskret matematik, programmering, modellering och mer omfattande problemlösning där tidigare matematik används i nya sammanhang.

- ⇄ Vilka generella kunskaper, färdigheter och förhållningssätt behöver förstärkas?:
- Förmåga att läsa och tillgodogöra sig längre texter.
 - De vill ha ETT svar, inte "det beror på".
 - Det finns en tendens att vilja komma till en analys eller åsikt ganska fort. När man som lärare skulle önska att de tillåter sig ta tid att utveckla sina resonemang.
 - De har stora brister i att kunna formulera sig korrekt i skrift. Både vad gäller att kunna strukturera längre resonemang och texter, men även rent grammatiskt. Risken är att de bristande språkkunskaperna också speglar bristande förmåga att kunna resonera och strukturera.
 - Formell kommunikation brister, t.ex. i mail. Det kan i förlängningen indikera att de inte klarar av att skilja på privat och professionellt sammanhang och kommunikation.
-

- ⇄ Vad bör gymnasieskolan lägga mindre tid på? Mindre särskilda och "små" val utan begränsa för mycket. Ta bort de mer "populistiska" inslagen, tex kriminologi.
-

- ⇄ Mer allmän skriv- och läsförståelse i svenska och engelska. Träna upp förmågan att läsa och bearbeta längre och mer komplexa texter.

AI-kunnigheten behöver förstärkas. Grundläggande förståelse och förmåga att bedöma rimlighet i resultat och när det är okej att använda eller inte. Pedagogiskt, studiestöd hur arbetar jag med min AI.

- ⇄ Stora spridningar i studentgruppernas förkunskaper och förmågor i matematik, fysik, och programmering. Det finns ett samband mellan låga betyg i dessa kurser och hur det går i det första året. Speciellt högskoleingenjörer som kommer in med matte 3, utan matte 4, och ett lågt betyg har det svårt.

För mycket "snuttifiering" i flera ämnen istället för att gå på djupet. Vi ser att studenterna kan ha en överblick men inte kan gå in på djupet.

- ⇄ Vi ser en positiv utveckling vad gäller programmering och digital kompetens. Men variationen är stor mellan studenter från olika gymnasieskolor. Däremot saknas ibland förmågan att avgöra om svaren är rimliga, vilket kan bero på bristande baskunskaper. Flera tar gärna till mer avancerade digitala verktyg än vad som behövs.

Förmågan att arbeta i grupp har utvecklas positivt men det varierar i högskolornas olika program, mer individuellt i datateknik till mer grupp i tex maskinteknik.

02. Naturvetenskap

- ⇒ Basår attraherar väldigt bra, motivera studenter som sen ofta väldigt bra med sina program.

Det däremot behövs det en mer riktad diskussion om hur mycket at högskolors resurser ska riktas mot vad som är i mångt och mycket gymnasieutbildning. Man var enig om att det finns en plats för basår och de är väldigt bra för många studenter, men frågan är hur ska balansen ser ut. Hur *mycket* av (minskande) resurs som ska användas för basår är knäckfrågan.

- ⇒ Betygsbehörighet inte bara ämnesbehörighet kan ha stor betydelse - att ha blivit godkänd på lägsta nivå är ofta inte tillräckligt för att lyckas på högskolenivå.

Finns oro kring hur de nya ämnesplanerna kommer att påverka elevernas översikt över ämnenas innehåll.

- ⇒ Konsolidering av grundläggande kunskap är upplevdes som viktigare än fördjupning/spets. Men behöver även se till att nyansera mera kring vad "konsolidering" innebär - inte bara kunna fakta utan konceptuell förståelse, vad saker och ting betyder, inte bara hur man gör. Men definitivt hellre en stark bas snarare än mer spets.

Behöver vara tydligare varför man vill ha spetskurser - högskolan kan ändå inte anta att nya studenter kan såna ämnen.

Det är motiverande för duktiga och begåvade studenter att ha fördjupningar och spets - men kanske gäller det att både vara mycket mer medvetna och tydliga kring varför de erbjuds, men även kanske borde det finnas behörighetskrav att man faktiskt visat att man behärska väldigt väl grundläggande kunskaper och färdigheter innan man antas till sådana fördjupningar och spetskurser/-utbildningar.

- ⇒ **Hur jobba med AI**

- Hur man använder för att skaffa sig kunskaper och färdigheter, inte bara hitta svar.
 - Behov att vidareutbilda lärare också
 - Använda AI att nyansera med elever vad det egentligen innebär att behärska någonting. Det kan inte längre bara för att man innehar ett svar.
 - Vi har länge använt kunna korrekta faktasvar som en proxy för att bedöma att elever har lärt sig och tagit sig genom processen för att lära sig. Nu är kopplingen borta pga AI - måste ta större diskussion kring vad som ge underlag för att man behärska något. MÅste tänka om kring processen och hur man examinera det, inte bara hur man fortsätter kan examinera produkten.
-

- ⇒ Lite olika åsikter om ett tredje språk är bra användning av tid.
-

- ⇒ Gymnasiearbete som endast är G/U kan leda till att elever inte tar de på allvar. Om så mycket tid ska läggas på dem, så borde det finnas bättre incitament att ta dem på allvar.
-

- ⇒ **Vad är "ämneskunskap"?**

- Begreppet ämneskunskap behöver problematiseras mycket mer. Räcker inte med enbart faktakunskap, även vad kunskap är, uppkomsten, vad de betyder, pålitlighet, contingency, vad man gör
 - Konceptuell kunskap, procedurell kunskap och situationell kunskap - alla behövs, många skrifter i utredningen och andra diskussioner nyanserar inte detta och det verkar finnas flr mycket fokus på faktakunskap.
 - Begreppet används i diskussioner och är så centralt, men det är inte alltid tydligt vad som menas och vilka aspekter som värdesätts och att man vill att eleverna/studenterna ha. Vore bra att vara mycket tydligare om detta.
-

- ⇒ Kontinuerlig examinations genomförande behöver vara genomtänkt så att det inte är bara att bocka av faktakunskap så går man vidare, att man sen inte behöver visa igen att man kan vad som är färdigexaminerat.

Man skulle behöva jobba mera med att fokuserar mera på process och resan dit med att skaffa sig kunskap och färdigheter.

Ett möjligt problem är att kontinuerlig examination alla ligger på ungefär samma nivå, där man fokuserar för mycket på att bocka av olika mål i läroplanen, utan att efterföljande examinationer bygger på tidigare delar av kursen som examinerats. T.ex att det går inte att klara sig på senare examinationer om man inte behärska tidigare delar, även om de examinerats. Bygga på djupet och med progression, inte bara på bredd med separata kunskapsbitar.

⇒ Viktigt att lära sig hur man lär sig och ta till sig nya kunskaper. Hur ska man skaffa sig ny förståelse.

⇒ **Fråga 1: vad är studenterna bra på?**

- Kritiskt tänkande vad gäller att avgöra källor, men inte nödvändigtvis analytiskt tänkande.
- Väldigt bra på att presentera muntligt, mycket bättre än förut. Observera dock att studenterna är inte bättre på skriftlig presentation, kanske till och med sämre än förut. Lättare med muntlig presentation att vara svepande, men svårare när man ska argumentera och underbygger sina slutsatser och argument.
- Mycket bra på social engelska, men inte alls lika bra på akademisk engelska, både var gäller fackspråk och även för argumentera och ställa frågor på engelska.
-

⇒ Kopplingen mellan betyg/meritpoäng för att komma in hänger inte alltid med hur bra de är på att lära sig sen, men samtidigt finns det på gruppnivå avspeglar sannolikhet att de lyckas. Men på individnivå kan det variera mycket.

03. Medicin/odontologi mfl (A13)

⇒ **TEMA 2: mer specifik studieförberedelse**

-Särskilda behörigheter

biologi viktigt. Erfarenheter vid bordet att även om studenter haft samma kurs på gymnasiet så har innehållet varierat - ibland mer översiktligt och brett och ibland mycket mer detaljerat svenska och engelska mycket viktigt för studieförberedelse

Specifika moment är exempelvis läsa långa texter, laborationer (både genomföra arbetet och rapportera strukturerat inklusive en mindre analys av något slag, examinationer ska framför allt testa faktakunskap och i mindre utsträckning diskussion/argumentation framför allt i de samhällsvetenskapliga ämnena.

-matematik

- framför allt de fyra räknesätten, snabb huvudräkning - man ska kunna lösa uppgifter inom multiplikationstabellen 105 tal på 5 minuter 0-12ans tabell (det ökar snabbheten i matematiken, dvs arbetsminnet för svårare delen av uppgifter ökar då man inte behöver lägga kraft på enklare räkning, vilket är en viktig förutsättning för högre nivå). Denna träning och genomförande varje vecka bör dock ske redan på mellanstadiet men bör läggas till i gymnasiet för att säkerställa att alla är med där kompetensmässigt. Det behövs också övning i % och överslagsräkning (viktigt för trolighetsbedömningar i svårare tal), vilket är ett viktigt hjälp för högre nivå.
- grundläggande statistik, centrala mått och procenträkning, mått - längd-volym-massa och omvandling
- är det för låg nivå på godkänt dvs betyg E?

-svenska

- de ska kunna läsa och skriva - en grundläggande kompetens superviktigt, men naturligtvis ska texterna bli svårare över de tre gymnasieåren. Eleverna behöver träna på att skriva olika typer av texter och få återkoppling (formativ återkoppling) på det, det kan även vara examinerande (summativ återkoppling).
- de ska kunna tala så man får fram precis vad man vill säga med rätt nomenklatur/terminologi/fackspråk (mycket viktigt inom många områden ex medicin att kunna uttrycka sig exakt).
- kunna förstå att kommunikation behöver vara målgruppsanpassad.

-engelska

- viktigt med läsförståelsen eftersom läroböcker på högskolan ofta är på engelska. Behöver bli van att ta till sig text, av gradvis svårare karaktär.
- de generella kunskaperna är viktigare, eftersom fackspecifika engelskan kommer bero på vilket fält de går in i på högskolan

-moderna språk

berikande och bra att ha med sig ett språk till under gymnasiet, ur ett bildningsperspektiv och internationalisering, de blir mer förberedda för den globala världen/arbetsplatsen. Viktigt att

det tredje eller fjärde språket inte sker på bekostnad av kompetens inom svenska och engelska!

⇒ TEMA 1 Generell studieförberedelse

-vad är studenterna bra på?

- digital kompetens i att navigera plattformar men inte strukturell användning
- argumentera och känna till sina rättigheter
- förhandla/ifrågasätta underkänt resultat och tentarättning mm
- duktiga att sammanfatta vad läraren sagt
- göra powerpointspresentationer
- strategiska gällande tentaförberedelser
- självförtroende (men inte säkert självkänsla)

-vilka kunskaper/färdigheter/förhållningssätt behöver förstärkas?

- förmåga att arbeta i team/grupp - se andras bidrag och perspektiv samt driva arbete framåt.
- planera, strukturera studier så pluggandet blir av på ett produktivt sätt
- progression mot självständigt lärande
- förmåga att hämta in fakta, dvs faktainmatning
- kritiskt tänkande är ffa viktigt ur perspektivet att de ska inse att de måste ha kunskapsbas för att kunna tänka kritiskt
- Matematik, svenska och naturvetenskapliga beräkningar så de kan räkna rätt med enheter. Dvs de kan använda matematiken.
- de ska kunna skriva på god svenska: fullständiga meningar, bra meningsbyggnad, varierat och precist språk, särskilt viktigt i journalskrivande att språket är exakt och även relativt kortfattat (patientsäkerhet).
- behöver kunna traggla och läsa långa texter för att klara kognitiv uthållighet.
- Grit är nödvändigt för att klara långa och svåra/omfattande utbildningar
- att eleverna blir trygga i och lita på sig själva att de kan hantera studierna på gymnasiet (och sedan högskolan) - över egen bedömning av vad som ska göras och sin egna kompetensnivå mot lärandemålen

-vad borde gymnasieskola generellt lägga mindre tid på?

- kritiskt tänkande och argumentation som inte vilar på grundliga och omfattande faktakunskaper i ämnena. Vid prioritering är det viktigare att de lärt grundläggande fakta inom ämnena. Däremot är kritiskt tänkande i meningen analytiskt tänkande bra.
- powerpoint och presentationer

- balansen mellan fördjupning/spets versus konsolidiering

- om man har goda grundkunskaper så har man god förmåga att ta kunskaper vidare, därför är det grundläggande viktigast.
- svenska- och engelskakunskaper viktigt! Mer läsning och skrivande nödvändigt.
- vi förordar grundkunskap för gymnasiet. Naturvetenskapligt program ska genomföra målen för matte, fysik, kemi & biologi för att klara särskilda behörigheten för alla naturvetenskapliga program (medicin, ingenjör, arkitekt, tandläkare, veterinär mm) och kurserna SKA fördelas över alla tre åren och inte korvstoppas på 2 år och sedan valfritt med spetskurs i åk3.

- gymnasiearbets betydelse för studieförberedelsen?

- stor betydelse om de faktiskt tränar på att formulera fråga, planera hur de ska besvara frågan, analyserar metodens förmåga att besvara frågan, samla in information, analysera och skriva rapport. dvs grundläggande kunskap om systematiskt undersökande arbete

-behörighetssystemets ändamålsenlighet?

för medicinska och tekniska utbildningar behövs ämnesspecifika kunskaper eftersom de dels ger den faktiska kunskapsförberedelsen för högskolans kurser samt också indikerar typen av arbete och förståelse för ämnena inom den typen av utbildning dvs en konceptuell förberedelse så man vet om man är intresserad för det man faktiskt behöver lära sig. .

- ↩ Vad är de bra på när de kommer: vill ha sidhänvisningar, kapitelinformation, instuderingsfrågor, vad kommer på tentan. De jobbar parallellt med studierna. De är bra på att plocka ut tentor. Det händer mkt under utbildningen. Det finns en nyfikenhet på utbildningen. Bra på att använda digitala verktyg. Vi behöver stappa upp från lärosätets sida. Ofta många olika bakgrunder. Vad behöver förstärkas: uthållighet att läsa texter, att skriva akademiska texter. Texterna har idag blivit bra men troligen relaterat till AI. Svenska språket är ibland en utmaning. Hur kan man bedöma detta på ett bra sätt. Språket, att kunna läsa och förstå instruktioner. Vissa lärosäten får inte lägga in obligatoriska moment. Ibland kan det finnas "obligatoriska" delar som ska vara gjorda innan examination (del av examination). Planerar sin egen tid, väljer bort föreläsningar. Blir påverkade av vad andra väljer. Vet inte alltid vad de söker till. Behörighetssystemet: för lätt att välja bort ämnen som kanske är behörighetsgivande. Värdegrund kanske behöver diskuteras mer på gymnasiet. Sedan behöver man jobba mer med värderingar inom utbildningen. Diskutera vetenskapliga artiklar även i gymnasieskolan. Språket är inte alltid i centrum, ex om man skriver en rapport i ett annat ämne så bryr man sig inte om språket. Kanske minska antalet individuella val inom programmen. Jobba mer med förståelsen för det de studenter, kanske mer fokus på djupinläring och kanske mindre på ytinläring. Fördjupning kanske inte specifikt i ett specifikt ämne men i hur man skaffar kunskap. Behövs mer om hälsa och hållbarhet i gymnasiet. Gymnasiearbetet, hur mycket har de lärt sig i skrivandet med AI? Tränar de på opponentskap, respondentskap, ge och ta kritik. Eget ansvar i relation till lärande. Hur tar man ansvar, hur lägger man upp sitt lärande. Studieteknik. Ett stort steg att gå från individuell anpassning till alla ska följa samma, för att det ska vara lika. Ibland är betygen i svenska glädjebetyg. Är det SFI eller är det även aktuellt i Vanliga gymnasiebetygen? Vad beror det på att fler inte blir godkända på gymnasiet. En variation på pedagogiska metoder behövs.

05. Konstnärliga

- ↩ Att elevens val togs bort i grundskolan blev ett stort problem för de estetiska ämnena på gymnasiet.
-
- ↩ Vi behöver diskutera målstyrningen när det blir att ticka i en massa boxar. Progression i utbildning kan skapas på många sätt. Man kan inte följa en elevs utveckling i en massa små steg. Elevens utveckling är både individuell och kollektiv.
-
- ↩ Gymnasiearbetet: är kanske den viktigaste kursen som studieförberedande. Dock, gymnasiearbetet ser väldigt olika ut i skolan.
-
- ↩ Estetiska ämnen tillbaka i alla program inom gymnasieskolan. Superviktigt, detta är nedrustat sedan länge. Estetiska ämnen leder inte bara till konstnärliga utbildningar utan är en baskunskap för hela samhället.
-
- ↩ Fler viktiga kunskaper för eleverna att ha med sig in på högskolan: skriva och läsa svenska och engelska,
-
- ↩ Önskan att det fanns en variant i det estetiska programmet som är kopplat till natur. Idag finns detta endast inom hum/sam. Nödvändigt att samtidigt behålla spetsutbildningarna, men också viktigt med en öppning med en kombination till andra ämnen.
-
- ↩ Vad studenterna är bra på när de kommer in: att de är bra på att anamma sätt att jobba multimodalt. Också bra att kunna möta olikheter hos varandra. Kanske har de fått med sig t ex kunskaper i normkritik.
-
- ↩ Vad har eleverna med sig som är bra/mindre bra? Målstyrningen och synen på mätbara kunskaper blir ett problem när det gäller att arbeta självständigt, jobba kritiskt, kreativt och konstnärligt, och utan ett utsatt mål (konstnärligt arbete ofta handlar om). Även skolplattformarna som berättar precis vad du ska göra.
-

- ⇒ i och med antagningsproven (?) har våra utbildningar, både lärarutbildning och konstnärliga utbildningar en hög genomströmning och retention.
-

- ⇒ Många av våra studenter har med sig kulturskola, estetiskt/spetsgymnasium och konstnärliga förutbildningar. Medelåldern är därmed högre hos oss än inom andra utbildningar.
-

- ⇒ Vår grupp representerar tre konstnärliga högskolor i Stockholm: KMH, SKH och Konstfack, samt Göteborgs universitets konstnärliga fakultet. Vi tillsammans har både ämneslärarutbildning inom konstnärliga ämnen samt "alla" konstnärliga ämnen. Alla våra utbildningar har allmän behörighet samt antagningprov där vi prövar särskild behörighet/alternativt urval.

06. Lärarutbildning

- ⇒ Studenter i dag är duktiga på att navigera i högskolesystemet, och kan sina rättigheter. Digital kompetens är också en relativ styrka.
-

- ⇒ Det är viktigt att gymnasiets utbildningsstruktur inte begränsar elevers framtida karriärer för tidigt. Även elever från yrkesprogram behöver kunna bli exempelvis lärare.
-

- ⇒ Vi ser att det är viktigt att värna det långsiktiga tänkandet bär det gäller utbildning, och ser positivt på den strukturella förändringen från kursbaserad till ämnesbaserad utbildning. Det ger förutsättningar dels för ett mer långsiktigt lärande och lägre stressnivåer och förhoppningsvis stärkt psykisk hälsa.
-

- ⇒ Vi ser också behov av att stärka elevers förmåga att ta egna initiativ och vilja att lära utan en alltför instrumentell approach. Självständigt tänkande och studieteknik är andra kompetenser som behöver stärkas.
-

- ⇒ Lärarutbildningarna är dels en akademisk utbildning, dels en professionsutbildning. Detta påverkar vilka förkunskaper som krävs för att med framgång bedriva lärarstudier. Det är av stor betydelse att gymnasieskolan lägger stor vikt vid grundläggande akademiska färdigheter som läsförståelse, skrivande och muntlig kommunikation och samtalande. Det handlar om att akademisk litteracitet, och att på djupet förstå en akademisk text och bearbeta den och använda den i resonemang. Delvis är det högskolans uppdrag att utveckla dessa färdigheter, men det behövs en solid grund av att kunna läsa och kommunicera i skrift och muntligt.
-

- ⇒ Vi ser att gymnasiearbetet är viktigt, eller kan vara viktigt om det hanteras rätt. Det är framför allt att eleven får utveckla förståelse för och kunskaper om den vetenskapliga processen. Att få en helhetsbild av både ämne och akademiska processen, att få fullfölja ett längre arbete med dess upp och nergångar, olika metoder etc. Det får gärna förstärkas med en sådan inriktning.
-

- ⇒ Vi tänker att bland det viktigaste gymnasieskolan kan göra är att befästa, konsolidera grundläggande kunskaper, att skapa helheter, grundläggande förståelser. Vi ser gärna att man arbetar mindre fragmentariskt med avbockningsbara uppgifter, där man producerar för en enskild bedömningssituation och sedan går vidare. Vi ser gärna att instrumentell uppgiftslösning, många former av instuderingsfrågor exempelvis, som gör att man inte behöver se helheten försvinner. Sammanhang och kontext behöver förstärkas.
-

- ⇒ Ett stort problem med många nya studenter är deras förhållningssätt; förmågan att anstränga sig, att ta självständigt ansvar, att lösa problem. Mycket tid för lärare går åt till att "serva" kring saker som studenterna bör kunna hantera själva. Med tanke på den allt mer minskande undervisningstiden på lärarutbildningen blir det ett än större problem. Lärarutbildningen har extremt lite undervisningstid i Sverige (särskilt humsam) och sticker ut i internationella undersökningar.
-

- ⇒ Ett problem i sammanhanget är att studenternas betyg från gymnasieskolan förespeglar dem att de är förberedda, men då betygen många gånger inte representerar det betygskriterierna stadgar blir det problematiskt.
-

- ⇒ Det är precis som utredaren inledningsvis talade om en stor variation i nya studenters kunskaper och förmågor när de börjar sina studier i högskolan. Många nya studenter är mycket väl förberedda. Gemenreellt ser vi att nya studenter ofta är duktiga på demokratiuppdraget, samarbete, förväntar sig att få vara delaktiga, nya arbetsformer och liknande. Vanligt är att det finns brister i grundläggande språkkunskaper – skriv och läs. Nya studenter är i många fall ovana vid att läsa längre sammanhängande texter. Det är färdighetsbrister som gymnasieskolan skulle behöva hantera bättre.
- Lärarytbildning 06A

07. Samhällsvetenskap/beteende

- ⇒ Denna utredning är relevant för oss inom högskolesektorn.
- Behovet av förändring är stort inom utbildningsväsendet i allmänhet.
- Elever och studenter behöver bättre förutsättningar för lärande.
- Stora brister i läsning och skrivning. Det gäller specifikt för program där man inte behöver så höga meritpoäng.
- Matematik är också ett ämne där det brister i förkunskaper. Dessa kunskaper behövs bl a för metod- och statistikkurser.
- Gymnasieskolans upplägg med många olika kurser är en försvårande faktor. Progressionstanken försvinner.
- Många elever från gymnasieskolan har svårt att ta till sig instruktioner trots tydliga studiehandledningar och introduktioner.
- Självständigheten i gymnasieskolan har försvunnit. Eleverna söker ofta bekräftelse på att de har förstått rätt. De har svårt att lita på sin egen förmåga.
- Vad är studenterna bra på när de kommer till universitetet?
- Stor skillnad utifrån bakgrund
 - Har god digital vana och kan söka information
 - Ganska bra på muntliga presentationer, grupparbeten
 - Det stora flertalet är duktiga på att förstå vad som krävs för att klara kursen, men den femtedel som inte klarar detta kräver stora resurser.
- I högstadiet, då det är skolplikt, sker större delen av lärandet i process och gemensamt. I gymnasieskolan är det inte så.
- Vi diskuterar relevansen med gymnasiearbetet och vad det faktiskt bidrar med för kunskaper och färdigheter. Process och arbete på plats förespråkas. Detta arbete skedde också utanför skolan till stor del. Det är mycket tid avsatt.
- Vilken kunskap behöver våra unga idag?
- Alla ska ha samma möjligheter att delta i teoretisk utbildning - varför har vi det som utgångspunkt. Det har idag blivit så att man ska ha en teoretisk högskoleutbildning.
- Vi diskuterar att stödet till studenter i högre utbildning har ökat markant de senaste åren. Hur kommer det att påverka studenterna när de kommer ut i arbetslivet?
- Åter till läsning och skrivning: Svårigheter att tillägna sig längre sammanhängande texter och även skriva längre sammanhängande texter. Vi är överens om att kunskaper i det svenska språket har stor betydelse för högre utbildning.
- Grundläggande svenska och matematik är avgörande för högre studier.
- Kan konkurrensen mellan gymnasieskolorna ha bidragit till att många kurser, med mer eller mindre relevans, har lagts till för att locka elever?

08. Ekonomi/juridik/statsvetenskap

- ⇒ Behörighetssystemets ändamålsenlighet
- För ex juristprogrammet behövs bara grundläggande behörighet, ev mer kunskap i svenska.
 - Generell behörighet för de flesta, däremot höja nivån för vad som ska anses vara en generell behörighet på i vart fall ett högskoleförberedande program.
 - Som huvudregel ska elever inte behöva basår eller komvux för att vara behöriga, möjligheten ska dock finnas kvar.
-

Förstärka:

- jobba med texter på olika sätt i olika ämnen, integrera skrivande och läsande i andra ämnen i större utsträckning.
- fortsätta att öva att generera egna texter, men givetvis för sent om det inte görs i klassrummen på grundskolan.
- engelska även i fackspråk,

Lägga mindre tid på:

- Elevens val kan minska, dock kan kurser i elevens val skapa behörighet,
- Generellt sett är det väldigt många ämnen i gymnasiet, måste det finnas så många ämnen?

Studenters styrkor men också lite generella intryck (våra intryck baseras väldigt mycket på våra anekdotiska upplevelser):

- spridning på förkunskaper bland studenter på olika program, heterogeniteten är väldigt stor programmen emellan. Även inom vissa program är det en stor skillnad mellan topp och botten,
- bra på kritiska perspektiv ex källkritik, caseperspektivet, mindre nervösa på att presentera, finns dock andra åsikter vid bordet utifrån vilka krav som kan ställas,
- kommer inte riktigt till uttryck i det skriftliga,
- duktiga studenter som kan läsa, skriva etc men behöver utmanas i omfattning av texter, uthållighet. Behöver utvecklas i det språkliga, den egna textproduktionen.
- god samarbetsförmåga, upplevs av flera. Däremot upplever avnämare att ex ledarskapsförmåga kan vara bristfälliga,
- ambitiösa studenter generellt sett,
- korta fokusspann...
- rationella studenter, ser till sina intressen, letar genvägar etc. Lärandet, bildningen tappas bort? - men om vårt uppdrag är att se till arbetsmarknadens behov är det examen som är i fokus... Den politiska styrningen påverkar syftet med högskolestudierna, behöver kanske gymnasiet mindre arbetsmarknadskoppling, mindre rationella ämnen, mer tänkande som ex filosofi?
- behöver förbättras i sitt självledarskap, bli mer självständiga, de läser instruktioner med mera men måste kunna starta upp med självständigt.

09. Humaniora/språk

Vår grupp är mycket enig i nedanstående:

Vi behöver förmågor utöver "fakta" - den djupare processen, att kunna analysera.

Studenterna kan läsa texter, men inte värdera/analysera/på djupet förstå.

De saknar förmåga att dechiffrera formen, utan läser och förstår på ytan (t.ex. en systematisk uppställning med huvudrubrik, underrubrik ser de inte).

Man fokuserar på form (begrepp, åsikt, ytliga fakta) i gymnasiet, men eleverna saknar förmågan att på djupet förstå och analysera.

Argumentationsanalys - förstå hur resonemangen växer fram... detta behöver vi öva på med dagens studenter.

Vidare är eleverna ganska bra på att läsa korta texter, men de saknar förmågan att läsa längre texter, mer komplexa texter. Litteracitet som är grunden för all utbildning saknar de.

Det finns en avsaknad av strukturell förståelse, alltså skrivande på både grundläggande och mer avancerad nivå.

Det är på gymnasiet man bör lära sig att skriva, utveckla, formulera sina egna texter. Man behöver få lära sig att utveckla sitt eget skrivande. Ge eleverna tid att få arbeta med skrivandet.

Muntor löser inte det långa utvecklandet... man kanske kommer bort från visst AI-fusk, men det ersätter inte ett djupare och mer utvecklat skrivande... salstentor löser inte heller detta djupa kunskapsbehov.

Däremot är inte heller examensarbetet ett gott exempel på ovanstående: alltså, eleverna måste ha fått kontinuerlig träning genom hela utbildningen om de ska ha någon chans alls att kunna skriva ett vettigt examensarbete på gymnasiet. Tyvärr nu har de inte fått lära sig detta, och AI blir ett lätt sätt att "ordna texten" men det finns ingen utvecklad tanke och utvecklad text innan man påbörjar sitt gymnasiearbete.

Vi behöver processfokus och inte bara textfokus. Kanske kan forskningsloggar (under seminarier...) vara ett sätt: Studenterna kan skriva en kort faktabaserad sammanfattning, men det viktigaste är att studenterna sedan analyserar och resonerar och skriver fram detta mer utförligt.

Fakta och skrivkompetenserna (oavsett ämne) hör tätt samman. Alltså, utan grundläggande språkkompetens (skrivande, resonerande, enligt ovan) kommer eleverna inte att kunna tillgodogöra sig/använda fakta, vare sig det gäller matematik, historia, svenska eller fysik.

Vad gäller AI och alla skolämnen: man behöver bli bättre på att ställa frågor, visst, MEN än viktigare är att de ska kunna analysera huruvida de får rätt svar av AI. De behöver ha förmåga att lära sig ställa rätt frågor i förhållande till vad de också söker svar på. Analysförmåga och kritisk tänkande krävs för att AI ska kunna vara meningsfull.

Balansen fördjupning/spets: allt ovan - och här är vi också eniga - de grundläggande kunskaperna är det absolut viktigaste! Spetsen är helt klart underordnad på gymnasiet. När de kommer till högskola/universitet så kommer att kunna få erforderlig spets - men ytterst få gymnasier har förmåga att ge sådan spets...

Kundbeteendet är ytterligare en problematisk aspekt vi möts av från studenterna: om de misslyckas på hgsk är det *vårt* fel, snarare än att studenterna saknar kunskap/inte har studerat tillräckligt.

behörighetssystemets ändamålsenlighet: Grundläggande behörighet kunde ha varit bra, MEN vi ser tyvärr inte att studenterna när de kommer till oss att de har grundläggande kunskaper (se ovan om skrivande, tänkande, resonerande).

Det är lite märkligt att de obligatoriska ämnena svenska, engelska, matte ändå kräver särskild behörighet - hur kan man misslyckas med dessa viktiga ämnen?

Vi borde ha särskild behörighet i språk, men på en riktig nivå: alltså steg 5, 6, 7 - det är där man på riktigt kan tillgodogöra sig "rätt" nivå innan man kommer till hgsk. Men väldigt få läser ju dessa nivåer...

Vore bra om man kunde fördela vissa grundläggande kunskaper i de obligatoriska ämnena (litteracitet, t.ex. grammatik svenska som kunde spilla över till alla andra språk också), så kunde resterande ämnen hinna nå mycket djupare. Idag måste man börja om från grunden i många ämnen på gy, vilket innebär att de inte hinner med något på djupet.

Vi tappar många studenter - inte minst studenter som saknar svenska som modersmål: här borde man göra en reell satsning på eleverna i grsk/gy. I annat fall riskerar vi att tappa dessa studenter under studietiden på hgsk/uni.

Det finns också en föreställning att informellt språk räcker; men det är det akademiska språket som de behöver för att klara av studierna på hgsk/uni. De är oftast oerhört kommunikativa muntligt och på en informell nivå, men sen när de kommer till uni/hgsk blir de nedslagna eftersom vi kräver ett helt annat språk (formellt, akademiskt). Detta gäller särskilt svenska och engelska. De kan ha fått mycket höga betyg i gymnasiet i språk men det räcker inte alls på hgsk/uni. Språket på gymn är en kompetens men inte ett kunskapsobjekt i sig - detta gör det svårt när de kommer till uni/hgsk.

Vad gäller det man ska lägga mindre tid på? Idag är det jättemycket nedlagd tid på hur man rent tekniskt sett skriver en källa (typ fotnot, parentes, etc.) - men de saknar förståelsen av *varför* man ska ha en källa.

Olika presentationsformer är också något man kan sluta lägga ner tid på. TEkniken ska inte stå i fokus utan innehållet.

Däremot kan man behöva lära dem typ Word. Eleverna är duktiga på Google docs, men de saknar kunskap att bifoga en fil.

10. Humaniora/tvär

- ⇒ Vissa förmågor riskerar att falla mellan stolarna då de inte tydligt hör till ett visst ämne eller ämnesplan. Det handlar t ex om att kunna planera och strukturera sitt arbete, informationskompetens och att hantera olika typer av källor. Det handlar också om grundläggande digital kompetens (även om studenter är vana vid digitala verktyg kan de uppvisa luckor i grundläggande digital kompetens). Det behövs ett tydligare ämnesövergripande ansvar för dessa kompetenser, eventuellt genom ett utökat mentorskap.

- ⇒ Balans fördjupning - konsolidering av grundläggande färdigheter?
 - Absolut viktigt att fokusera grundläggande färdigheter, dvs läsa längre komplexa texter.
 - Konsolidera grundkunskaper.

-Det finns grundläggande kunskaper som står i grundskolans kursplaner som studenter inte har när de kommer till universitetet, vilket är ett problem.

Gymnasiearbetet: viktigt för förståelse av forskning men lärare på gymnasiet har ofta inte tillräcklig erfarenhet och kunskap om handledning. AI-frågan behöver hanteras.

-
- ⇒ Studenterna är bra på:
- Muntlig framställning på svenska och engelska.
 - Social kompetens (olika erfarenheter)
 - Ta olika perspektiv

Vad betyder stärkas?

- Läs och förstå längre komplexa texter.
- Behöver stärkas även på grundskolan.
- Läs och skriva i alla ämnen.
 - Skriva längre utredande texter.
 - Källkritik och källtillit
 - Fokus och koncentrationsförmåga.
 - Grundläggande digitalkompetens: dokumenthantering, e-post hantering, sortering, Office.
 - Studieteknik för längre komplexa texter.

11. Polis/officer

- ⇒ Angående gymnasiearbeten:
- Användningen av AI är så pass utbrett att arbetena förlorar i värde.
 - I sig själva är arbetena rimliga. Men bara om studenterna faktiskt har övat färdigheterna, och gjort jobbet själva.

- ⇒ Bristande kunskaper/färdigheter och förmågor från gymnasiet:
- Förmåga att läsa och tillgodogöra sig längre texter och resonemang.
 - De brister i grundläggande skivförmåga. Både i att kunna skriva längre sammanhållande texter och resonemang, och att klara av att strukturera dessa. men även det rent grammatiska. Risken är att bristande språklig förmåga också speglar bristande förmåga att faktiskt kunna tänka och resonera.
 - De vill gärna fort komma till åsikter och ståndpunkter. Ibland kan man som lärare snarare vilja att de skall tillåta sig att ta tid för att resonera.

- ⇒ Saker som leder till att studenter avbryter utbildningen:
- Polisstudenter faller ofta på fysiska aspekter och utmanande juridik.
 - vad gäller det senare så kan det handla om att de har svårt med att bygga vidare på kunskap, och se hur man tar med sig kunskapen från tidigare kurser. Studenter fokuserar generellt mer kortsiktigt på att klara kurser, och kunskapen syftar till det.
 - Polisstudenter värderar tillämpad kunskap väldigt högt. De eftersöker tumregler.

- ⇒ Styrkor bland studenterna när de kommer till högskolan:
- Digital kompetens, t.ex. hur de tillgodogör sig läroplattformer och digitala verktyg.
 - Diskutera, grupparbete, sammanställa info och svara på frågor.
 - Polisstudenterna kan eventuellt attrahera studenter som är mer socialt intresserade.
 - Polisstudenter är också som grupp generellt lite äldre när de påbörjat utbildningen. De kommer inte direkt från gymnasiet.

12. SUHF

- ⇒ **Vad borde gymnasieskolan generellt sett lägga mindre tid på?**
- Vi bör inte driva för en överdriven detaljkunskap eller en alltför snäv specialisering på bekostnad av grundläggande och överförbara färdigheter. Det är viktigare att eleverna får en stabil grund

och generella färdigheter som gör det möjligt att fortsätta lära och byta riktning senare i livet.

Vad är studenterna bra på när de kommer till högskolan?

- Bra på att arbeta i grupp
- Prata engelska,
- Muntliga presentationer,
- Multitasking,
- Ta till sig och analysera lärandemål.
- Har bra strategier för att nöta

Hur ser ni på gymnasiearbetets betydelse för studieförberedelsen?

Gymnasiearbetet kräver ett förberedande arbete under lång tid. Det är relevant så länge gymnasiearbetet är anpassat efter högskolan.

Hur ser ni på balansen mellan fördjupning/spets inom ämnen och konsolidering av mer grundläggande kunskaper och färdigheter?

Fördjupning är viktig för att förbereda elever för högskolestudier, men den får inte ske på bekostnad av grundläggande kunskaper och generella kompetenser. Det är också viktigt att gymnasiets högskoleförberedande program (inom rim och reson) ger en bred behörighet. Likvärdighet och förutsägbart vinner i längden.

Övrigt medskick:

SFIs och Komvux godkända nivå har visat sig vara mindre förutsägbara än vad ett godkänt betyg i svenska som andraspråk är.

